

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci

žalobkyně: **D. B., s.r.o.**
sídlem X

zastoupena obecným zmocněncem JUDr. P. M.
bytem X
adresa pro doručování: X

proti

žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 6. 12. 2017, č. j. 110271/2016/KUSK,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2017, č. j. 110271/2016/KUSK, a rozhodnutí Magistrátu města Kladna ze dne 9. 6. 2016, č. j. OŽP/1052/16-2, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen žalobkyni zaplatit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč.

Odůvodnění

I. Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Kladna (dále jen „orgán ochrany přírody“) ze dne 9. 6. 2016, č. j. OŽP/1052/16-2 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím orgán ochrany přírody vyhlásil dub letní (*Quercus robur*) rostoucí na pozemku žalobkyně parc. č. X v katastrálním území H. u P. (dále jen „předmětný strom“) za památný strom.
2. Žalobkyně v žalobě namítá, že správní orgány s ní v průběhu správního řízení nejednaly na místě, kde se předmětný strom nachází.
3. Žalobkyně tvrdí, že správní orgány dostatečně nezjistily skutkový stav věci a rozhodly bez znalosti místních poměrů. Předmětný strom se nenachází na hrázi rybníka, ale na hrázi bývalého rybníka. S ohledem na ostatní dřeviny v dané lokalitě není předmětný strom nijak významný. Jedná se o dub letní, který nelze považovat za vzácnou ani historicky cennou dřevinu.
4. Žalobkyně dále namítá, že pokud by správní orgány hodnotily význam předmětného stromu objektivně, musely by za památné stromy vyhlásit i ostatní stromy na pozemku žalobkyně, které jsou rovněž *„krásného vzrůstu, zdravé a perspektivní, esteticky hodnotné a [...] plní významnou krajínotvornou funkci.“*
5. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Ve vyjádření k žalobě uvádí, že žalobkyně měla v průběhu správního řízení možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí a navrhopat další důkazy. Žalovaný konstatuje, že žalobkyně usiluje o zrušení ochrany předmětného stromu pouze kvůli svým vlastním ekonomickým zájmům.
6. Na vyjádření žalovaného reagovala žalobkyně replikou, ve které uvádí, že předmětný strom se nachází na pozemku, který není veřejnosti přístupný. Správní orgány uvedenou skutečnost opomíjí, což jen svědčí o jejich neznalosti místních poměrů. Dále žalobkyně uvádí, že účelovým vyhlášením předmětného stromu za památný bylo zasaženo do jejího vlastnického práva.

II. Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

7. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného [§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
8. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť i když žalobkyně požadovala nařídit jednání, tak při přezkumu napadeného rozhodnutí byl zjištěn důvod pro postup podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

III. Skutková zjištění ze správního spisu

9. Ze správního spisu zjistil soud následující skutečnosti:

10. Orgán ochrany přírody obdržel anonymní podnět ze dne 18. 8. 2015 (dále jen „podnět“) k vyhlášení předmětného stromu za památný strom. Podnět obsahuje údaje o rozměrech, zdravotním stavu a odhadovaném stáří předmětného stromu. Přílohou podnětu je 8 fotografií předmětného stromu z různých úhlů pohledu a ortofotomapa s obrazem katastrální mapy, ve které je křížkem vyznačena poloha předmětného stromu.
11. Dne 25. 2. 2016 zahájil orgán ochrany přírody z moci úřední správní řízení podle § 46 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“). Orgán ochrany přírody žalobkyni poučil o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a podávat v průběhu správního řízení námítky a připomínky.
12. Podáními ze dne 29. 2. 2016 a ze dne 7. 3. 2016 projevila žalobkyně nesouhlas s vyhlášením předmětného stromu za památný strom. Zejména uvedla, že zvláštní ochrana předmětného stromu by významně zasáhla do již schváleného záměru revitalizace K. rybníka a výstavby naučné stezky, který žalobkyně realizuje. Žalobkyně konstatovala, že po dokončení tohoto závěru by se zvláštní ochranou předmětného stromu souhlasila.
13. Dne 9. 6. 2016 orgán ochrany přírody vydal prvostupňové rozhodnutí, kterým vyhlásil předmětný strom za památný pod názvem „*Dub na hrázi K. rybníka*“. Polohu předmětného stromu popsal jednak slovně („*K. mlýn, dub na hrázi bývalého rybníka*“), jednak pomocí souřadnic v jednotné trigonometrické síti katastrální. Orgán ochrany přírody vymezil údaje o rozměrech, odhadovaném stáří a zdravotním stavu předmětného stromu ke dni 18. 8. 2015 shodně s podnětem. K podmínkám ochrany uvedl, že veškeré zásahy do památného stromu a jeho ošetřování lze vykonávat pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody. Ochanné pásmo předmětného stromu vymezil podle § 46 odst. 3 věty třetí zákona o ochraně přírody a krajiny ve tvaru kruhu o poloměru 14 metrů. V odůvodnění uvedl, že na základě místního šetření zjistil, že „*se jedná o strom krásného vzrůstu, zdravý a perspektivní, esteticky hodnotný*“ a dále že jde o dominantu na hrázi K. rybníka plnící významnou krajinnotvornou funkci. Dále konstatoval, že revitalizace K. rybníka je při dodržení podmínek pro činnost v ochranném pásmu památného stromu možná.
14. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. Argumentovala zejména tím, že orgán ochrany přírody dostatečně neodůvodnil, v čem spočívá mimořádný význam předmětného stromu a zájem na jeho zvláštní ochraně. Uvedla, že předmětný strom je starý maximálně 140 let, nikoliv 250 let. K odvolání přiložila výňatky ze zprávy „*Naučná stezka, K. rybník, H.*“ vypracované dne 18. 11. 2015 Ing. arch. J. K. a Ing. arch. J. S., podle které bude naučná stezka vybudována s důrazem na zachování původní flory a fauny.
15. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí, jímž odvolání žalobkyně zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění uvedl, že orgán ochrany přírody mimořádný význam předmětného stromu dostatečně odůvodnil. Podotkl, že zákon o ochraně přírody a krajiny nestanoví konkrétní podmínky pro vyhlášení stromu za památný.

IV. Posouzení věci soudem

16. Podle § 46 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny „*[m]imořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy.*“

17. Citované ustanovení je kombinací neurčitěho právního pojmu „mimořádně významný“ a správního uvážení vyjádřené slovy „lze vyhlásit“. Pojem „mimořádně významný“ nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 84/2013 – 33, bod 16, a ze dne 25. 6. 2020, č. j. 4 As 492/2019 – 41, bod 25, dostupné stejně jako všechna zde uváděná rozhodnutí na www.nssoud.cz). Na rozdíl od omezeného soudního přezkumu správního uvážení (§ 78 odst. 1 druhá věta s. ř. s.) jsou výklad tohoto neurčitěho právního pojmu i jeho aplikace na konkrétní skutkový stav plně přezkoumatelné soudem (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011 – 154, bod 24, a ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 – 27, bod 29).
18. Soud se nejprve zabýval žalobní námitkou, že správní orgány dostatečně nezjistily skutkový stav věci a rozhodly bez znalosti místních poměrů.
19. Učinily-li správní orgány závěr o mimořádném významu předmětného stromu, bylo jejich povinností v řízení shromáždit a provést důkazy v takovém rozsahu a obsahu, které by takový závěr odůvodňovaly [§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)]. Této povinnosti ovšem správní orgány nedostály.
20. V průběhu správního řízení si správní orgány neopatřily žádný podklad pro rozhodnutí (např. odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR nebo dendrologický znalecký posudek, srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, č. j. 30 A 97/2018 – 85, bod 14). Ke skutkovému závěru, že je předmětný strom „*krásného vzrůstu, zdravý a perspektivní, esteticky hodnotný*“, měl orgán ochrany přírody údajně dospět na základě místního šetření (viz druhá věta odůvodnění prvostupňového rozhodnutí). Protokol, který by zaznamenal místo, čas a průběh místního šetření, ovšem není součástí správního spisu. Skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, tak nemá oporu ve správním spise. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
21. Veškeré údaje o předmětném stromu obsažené v prvostupňovém rozhodnutí se zcela shodují s údaji v podnětu k zahájení řízení z moci úřední. Ačkoliv se o tom orgán ochrany přírody výslovně nezmiňuje, je zřejmé, že jediným podkladem prvostupňového rozhodnutí byl právě tento podnět a k němu přiložená fotodokumentace a ortofotomapa. Podnět by měl přitom správnímu orgánu sloužit pouze „*k jedinému účelu: vyhodnotit, zda zahájí správní řízení. V něm je pak povinen seznámit účastníka řízení se všemi podklady pro rozhodnutí. Které skutečnosti byly podkladem pro jeho rozhodnutí a jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů, musí uvést v odůvodnění rozhodnutí*“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2009, č. j. 8 Afs 74/2007 – 140). Ze správního spisu nevyplývá, že by správní orgány skutková tvrzení obsažená v podnětu jakkoliv prověřovaly a prováděly k nim dokazování. Soud proto napadené rozhodnutí rovněž zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku skutkových důvodů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2015, č. j. 9 As 12/2014 – 86, bod 43).
22. Jelikož žalovaný nemůže tyto vady sám napravit v odvolacím řízení, soud zároveň zrušil i prvostupňové rozhodnutí podle § 78 odst. 3 s. ř. s.
23. V dalším řízení bude žalovaný (i orgán ochrany přírody) vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), že **právní závěr o mimořádném – biologickém,**

ekologickém, krajinném, historickém, estetickém nebo jiném – významu předmětného stromu lze učinit pouze na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu věci, který bude mít oporu v důkazních prostředcích založených ve správním spise. Takovým důkazním prostředkem může být například odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR nebo dendrologický posudek (lhostejno zda ve formě znaleckého posudku či pouze odborného vyjádření), nebo alespoň ohledání na místě, které ovšem orgán ochrany přírody musí skutečně provést a řádně jej protokolárně zaznamenat ve spise. Bude-li dokazování ohledáním provedeno mimo ústní jednání, musí být o něm vyhotoven protokol podle § 18 správního řádu. Vyhlášením památného stromu dochází k omezení vlastnického práva ve prospěch ochrany přírody (srov. § 46 odst. 2 a 3 větu třetí zákona o ochraně přírody a krajiny). Správní orgány proto musí řádně **objasnit, z jakých důvodů a na základě jakých podkladů považují předmětný strom za mimořádně významný** (§ 68 odst. 3 správního řádu).

24. Vzhledem ke zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. soud nepovažoval za nutné se podrobněji zabývat dalšími žalobními body. Pro účely dalšího řízení po vrácení věci k novému projednání však soud považuje za vhodné se alespoň rámcově vyjádřit k namítanému porušení procesních práv žalobkyně.
25. Podle § 55 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny: *„Záměr na vyhlášení památných stromů projedná orgán ochrany přírody s vlastníky těchto stromů [...] přiměřeně podle § 40.“* Podle § 40 odst. 2 věty druhé téhož zákona: *„Vlastníkům nemovitých věcí dotčených záměrem, zapsaným v katastru nemovitostí, [orgán ochrany přírody] zašle písemné oznámení o předložení záměru k projednání spolu s informací o tom, kde je možno se seznámit s jeho úplným zněním, kdo je oprávněn podat k němu námitky a kdy uplyne lhůta pro jejich podání.“*
26. Ze žádného ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny nevyplývá, že by bylo ve správním řízení o vyhlášení památného stromu nutné nařizovat ústní jednání s ohledáním na místě (srov. § 49 odst. 1 a § 54 odst. 3 správního řádu). Správní orgány proto nepochybily, pokud se žalobkyní v průběhu správního řízení nejednaly na místě, kde se předmětný strom nachází. Zcela postačovalo, pokud žalobkyni poučily o právu podávat námitky a vyjádřit se s k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu. To ale nemění nic na tom, že rozhodnou-li se správní orgány ohledání na místě (místní šetření) či ústní jednání přesto provést, pak o tom musí být řádně pořízen protokol (viz odstavec 23 výše) a žalobkyně (případně jiní účastníci) musejí být o jeho konání vyrozuměni. Nelze pouze v odůvodnění uvést, že správní orgán „...provedl místní šetření...“, aniž by z obsahu spisu bylo patrné, zda tak skutečně učinil.

V. Závěr a náklady řízení

27. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů a proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spise. Ze stejných důvodů soud zrušil i prvostupňové rozhodnutí (§ 78 odst. 3 s. ř. s.). Současně soud vrátil věc k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s., výrok I).
28. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, a proto jí náleží náhrada nákladů řízení. Tyto náklady zahrnují toliko zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč. Náhradu nákladů řízení uložil soud žalovanému zaplatit žalobkyni ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s., výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. října 2020

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu